

перерві, особливості взаємовідносин між однокласниками, стиль взаємовідносин між учителем і дітьми; дослідження процесу адаптації першокласників до школи з допомогою психодіагностичних методик разом з психологом школи, наприклад, за малюнками «Мій клас», «Що мені подобається в школі?», «Лісова школа» та інші

Щоб правильно спроектувати педагогічну роботу, потрібно визначити причини труднощів. Такий етап роботи може включати в себе поглиблене індивідуальне дослідження розвитку пізнавальних процесів, особистості дитини, її міжособистісних стосунків в сім'ї і в групі ровесників, особливості сімейного виховання. Рекомендується використовувати індивідуальну бесіду з дітьми, анкетування учителів, батьків по методиках, індивідуальні бесіди з учителями, батьками, діагностику пізнавальних процесів через різні методики [2, с.10-12]: «Десять слів» (дослідження слухової механічної пам'яті, працездатності); «Запам'ятовування геометричних фігур (дослідження зорової пам'яті); «Коректурна проба», «Знайди відмінності» (дослідження уваги); «Назви одним словом», «Четвертий зайвий», «Склади картинку», «Візерунки на кубиках (дослідження мислення і конструктивної діяльності); «Графічний диктант» (дослідження слухового сприймання, орієнтування в просторі, вміння працювати за зразком, розвиток графічних знань) та інші.

Період адаптації першокласника пов'язаний із трансформацією раніше сформованих у нього стереотипів поведінки й навичок життєдіяльності, що призводить не лише до низки труднощів у взаємодії з оточуючим світом і в повсякденному житті, а й нерідко спричиняє погіршення навчальних успіхів. У ході адаптації до шкільного навчання дитина отримує орієнтацію в системі поведінки, яка надовго визначає подальшу долю її розвитку.

Список використаних джерел

1. Адаптація першокласників до навчання в школі. Методичний посібник / Укладач: Івахова О. М. – Вінниця: Петрашівський НВК, 2016 – 98 с.
2. Кириленко В. Корекційні та розвивальні заняття для учнів початкової школи / В. Кириленко // Психолог. – № 41. – 2006. – С. 10 – 12.

УДК 378.011.3-052:373.3

МЕНДЖУЛ Е. В.,
ФЕНЧАК Л. М.

Мукачівський державний університет, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів здійснюється в органічній єдності загального, особливого та індивідуального. Загальне полягає у відображенні здобуття вищої освіти і є складовою означеної системи; сутність особливого – у своєрідності, що зумовлюється особливостями майбутньої професійної інноваційної діяльності, необхідністю поєднання фахової, педагогічної та науково-дослідної діяльності. Індивідуальне означає залежність підготовки від індивідуальних особливостей, нахилів, інтересів, рівня знань тощо. Результатами професійного саморозвитку має стати готовність до педагогічної діяльності.

Процес професійної підготовки майбутніх педагогів науковці пропонують розглядати як багатофункціональну систему педагогічної освіти, що, відповідно до класичної системи навчання, має мету, зміст, форми, методи та засоби [2].

Будь-яка система успішно функціонує та розвивається за обов'язкового дотримання певних організаційно – педагогічних умов. Оскільки в педагогічних дослідженнях існують різні тлумачення поняття «педагогічні умови», вважаємо за необхідне уточнити його зміст. У енциклопедичному словнику поняття «умова» розглядається як «сукупність чинників, що впливають на кого-небудь, що-небудь, що створюють середовище, в якому відбувається щось. Умова характеризує постійні чинники суспільного, побутового та іншого оточення» [4, с. 625]. У словнику поняття «умова» розглядається як «сукупність змінних природних, соціальних, зовнішніх і внутрішніх впливів, що діють на фізичний, психологічний, моральний розвиток людини, її поведінку, виховання, навчання, формування особистості» [3, с. 36].

Термін «педагогічні» вказує на те, що означені обставини пов'язані з організацією навчально-виховного процесу, з зовнішнім середовищем, де відбувається пізнавальна й навчальна діяльність студентів, спрямована на формування в них певних знань, умінь, навичок. Дослідник В. М. Манько визначає «педагогічні умови» як взаємопов'язану сукупність внутрішніх параметрів та зовнішніх характеристик функціонування, які забезпечують високу результативність навчального процесу і відповідають психолого-педагогічним критеріям оптимальності [2].

Достатньо ґрунтовним визначенням цього поняття, на наш погляд, пропонує К. В. Касярум: під педагогічними умовами розуміється взаємопов'язана сукупність обставин, засобів і заходів у педагогічному процесі, яка сприяє ефективній професійній підготовці майбутніх фахівців. Автором запропоновано їх організацію у п'ять підгруп – психологічні, дидактичні, методичні, комунікативні, організаційні, які об'єднали у дві групи – суб'єктивні внутрішньо-особистісні, об'єктивні зовнішні [1].

Суб'єктивні внутрішньо-особистісні умови (психологічні) передбачають створення атмосфери стимулювання, позитивної мотивації до майбутньої професійної діяльності. До них належать наявність у студентів:

- 1) загальних розумових здібностей (здібність до якісного аналізу та класифікації, здібність до оцінювання причинно-наслідкових зв'язків і стосунків);
- 2) певного ступеня розвитку абстрактно-теоретичного рівня свідомості;
- 3) ціннісного осмислення свого соціального статусу й мети отримання вищої освіти;
- 4) усвідомлення професійної значимості та переконаність у необхідності формування професійних умінь;
- 5) сформованість професійної мотивації, наявність домінуючого мотиву при вступі до вищого навчального закладу, у отриманні майбутньої професії;
- 6) створення відповідного навчального середовища через організацію змістовного навчання.

До об'єктивних зовнішніх умов відносяться дидактичні, методичні, комунікативні й організаційні умови.

Дидактичні умови передбачають співпрацю учасників навчально-виховного процесу, дотримання дидактичних принципів індивідуалізації та диференціації навчання, системності та послідовності.

Методичні умови пов'язуються з навчально-методичним забезпеченням навчально-виховного процесу та визначаються як сукупність форм, методів, засобів навчання, спрямованих на формування у майбутніх викладачів певних професійних умінь.

Комунікативні умови пов'язані з вербальною і невербальною комунікацією, спрямованою на реалізацію процесу формування певних професійних умінь студентів під час професійного навчання. Вони включають організацію взаємодії учасників педагогічного процесу на основі діалогічності спілкування; створення комунікативної ситуації та інше.

Організаційні умови становлять сукупність операцій, спрямованих на досягнення прогресивних змін у процесі формування професійних умінь студентів через налагодження діяльності студентів і викладача:

1) розроблення системи оцінювання сформованості професійних умінь студентів;

2) використання вітчизняного та зарубіжного досвіду формування професійних умінь студентів;

3) забезпечення єдності наукових знань, емоційно-ціннісних суджень і практичних дій магістрантів, спрямованої на формування професійних умінь студентів;

4) наближення структури навчального процесу до структури майбутньої професійної діяльності;

5) здійснення управління й корекції процесу формування професійних умінь студентів під час професійної підготовки [2].

Обидві групи умов (суб'єктивні внутрішньо-особистісні та об'єктивні зовнішні) є нерозривними у своїй значимості.

Список використаних джерел

1. Формування комунікативної компетенції майбутніх викладачів вищої школи / К. В. Касярум // Збірник наукових праць. Частина 1, 2011. – С. 99 – 105.
2. Манько В. М. Дидактичні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін / В. М. Манько // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. – К.: Логос, 2000. – Вип. 2. – С. 153 – 161, 153–161., с. 153–161.
3. Словник української мови. – К.: Наукова думка, 1979. – 442 с., т. 10, с. 442.
4. Советский энциклопедический словарь. – М.: Сов. энциклопедия, 1991. – 1600 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>